

La "Bella molinera", en el zenit del gran Schubert i de la música de cambra del segle XIX

Versió per a veu i guitarra de Jaume Torrent

JOSÉ FERRERO, tenor

FRANZ SCHUBERT (Àustria, 1797 - 1828)

JAUME TORRENT, guitarra

Die schöne Müllerin, op. 25, D. 795 sobre un cicle de poemes de W. Müller

La fidelitat amb què la guitarra assumeix el llenguatge del "pianoforte" de les 20 cançons de "La bella molinera" ens predisposa a suposar que la idea d'utilitzar la guitarra per acompanyar les seves cançons podia haver estat entre els projectes compositius del geni de Viena.

Amb la guitarra, el cicle es submergeix de forma especialment suggerent en les atmosferes schubertianes, permetent emfatitzar aspectes expressius que sovint poden quedar ofegats per la vigorosa sonoritat del piano actual.

1. Das Wandern - *El caminar*
2. Wohin? - *Cap a on?*
3. Halt! – *Atura't!*
4. Danksagung an den Bach - *Gratitud al rierol*
5. Am Feierabend - *En acabar el treball*
6. Der Neugierige - *El curios*
7. Ungeduld - *Impaciència*
8. Morgengruss – *Salutacions al nou dia*
9. Des Müllers Blumen - *Les flors del moliner*
10. Tränenregen - *Pluja de llàgrimes*
11. Mein! - *Meu!*
12. Pause - *Pausa*
13. Mit dem grünen Lautenbande - *Amb les cintes verdes del llaüt*
14. Der Jäger - *El caçador*
15. Eifersicht und Stolz - *Enveja i orgull*
16. Die liebe Farbe - *El bon color*
17. Die böse Farbe - *El mal color*
18. Trockne Blumen - *Flors seques*
19. Der Müller und der Bach - *El moliner i el rierol*
20. Des Baches Wiegenlied - *Cançó de bressol del rierol*

Entre tots els grans compositors del període romàntic, sens dubte fou Fr. Schubert qui desenvoluparia un estil d'escriptura pianística més proper al que podia haver assimilat la guitarra. La puresa de les seves idees, així com l'essencialitat amb què tracta tots i cadascun dels elements, configuren un llenguatge sintètic al qual la guitarra (instrument més limitat en dimensió polifònica que els instruments de teclat) s'hi apropa a través de l'obra d'alguns compositors contemporanis a Fr. Schubert com M. Giuliani i molt especialment com F. Sor. No és estrany, doncs, que al transcriure molts dels passatges d'aquest meravellós cicle de cançons, m'hagi trobat amb que certes textures pianístiques del genial compositor vienès coincidien amb les que varen utilitzar els esmentats compositors de guitarra.

D'altra banda, se sap que Schubert sempre va tenir al seu costat una guitarra a la qual recórrer quan, a falta d'un pianoforte, precisava d'un suport harmònic per compondre o per cantar, disciplina –aquesta última– de què fou també un profund coneixedor.

Si a més tenim en compte que la sonoritat del pianoforte –instrument que va utilitzar Schubert– és més propera a la de la guitarra que a la del piano actual, podem convenir que la versió per a veu i guitarra d'aquest conjunt de cançons reproduïx fidelment l'ambient intimista que reclamen, tot aportant l'expressivitat tímbrica de la guitarra i ubicant-les amb precisió dins els límits propis de la música de cambra per a la que foren creades.

JAUME TORRENT ha desenvolupat una tècnica guitarrística amb què aconsegueix una projecció de so superior a la que s'obté amb les tècniques més internacionalment divulgades. Amb aquesta tècnica, Torrent amplia la gamma d'intensitats sonores de la guitarra augmentant la seva capacitat expressiva i possibilitant una equilibrada integració de la guitarra en agrupacions de cambra i orquestrals. Va iniciar els seus estudis de guitarra amb Gracià Tarragó, deixeble de Miguel Llobet.

La seva presència en els escenaris internacionals és permanent (Espanya, França, Suïssa, Anglaterra, Àustria, Itàlia, Estats Units, Alger, Rússia, Japó, Jordània, Bulgària, etc.) I ha actuat com a solista d'algunes de les més prestigioses orquestres europees i americanes: Orquestra Simfònica de París, Orquestra de Cambra d'Israel, Orquestra Simfònica de la RAI, Dresdner Philharmonie, Filharmònica Nacional d'Ucraïna, Orquestra de la RTV Espanyola, Bilkent Symphony Orchestra, Orquestra de la Ràdio Búlgara, Orquestra de la RTV de Luxemburg, American Wind Symphony, Symphony Orchestra of Bursa, Westcoast Symphony Orchestra, Orquestra Simfònica de València, etc. I l'ha dirigit directors com R. Frühbeck de Burgos, Ph. Entremont, E. García Asensio, C. Mansur, H. Pensis, R. Austin Boudreau, M. Natchev, D. Tosi, M. Galduf, I. Palkin i G. Aykal, entre d'altres.

Ha estrenat concerts de reconeguts compositors com J. Cervelló ("La Sexta Nit") i X. Benguerel ("Concertante per a guitarra, percussió i cordes" i "Concert de Tardor", ambdós editats en CD per NAXOS). Ha enregistrat la integral de l'obra per a guitarra sola de H. Villa-Lobos (PDI-Spain), l'obra per a guitarra de G. Tarragó ("La mà de Guido") i va fer el primer enregistrament mundial en DVD del "Concert d'Aranjuez" de J. Rodrigo sota el patrocini de Pioneer.

Ha estat guardonat amb el Premi Golden Fortune d'Ucraïna en reconeixement a la qualitat i popularitat de la seva trajectòria artística. Ha estat professor de guitarra i director del Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona, responsable de l'Aula de guitarra M. Llobet de l'Acadèmia Marshall –també de Barcelona– fundada per E. Granados i dirigida per A. de Larrocha i ha impartit master class a diferents universitats americanes. És autor d'una metodologia dissenyada per a l'aprofitament de tot el potencial sonor de la guitarra i per a la racionalització i assimilació dels seus recursos tècnics.

Com a compositor, és autor d'un extens catàleg d'obres de cambra, simfòniques i per a guitarra sola publicades en editorials com Schott i Trekel d'Alemanya, Boileau, Clivis i Piles d'Espanya i Vent Music d'EUA. Ha estrenat als Estats Units el seu "Concert per a guitarra i cordes" amb la Sinfonietta of Sant Francesc i el seu "Concert per a violí, guitarra i cordes" (Paganini in America) amb la Kensington Symphony Orchestra sota la direcció de Geoffrey Gallecs i a Espanya el "Concert de Rialp, concert per a guitarra i orquestra simfònica" amb l'Orquestra Simfònica Nacional Txeca sota la direcció d'Inma Shara.

El març de 2012 va actuar com a solista dels seus 4 concerts per a guitarra i orquestra en el marc del Festival Internacional "Prospectives XXIIè segle" de Perpinyà (França) amb l'Orchestre Perpinyà Méditerranée dirigida per D. Tosi; era la primera vegada en la història que un compositor guitarrista interpreta 4 concerts propis en una sola programació i a l'octubre del mateix any va enregistrar amb l'Orquestra Fhilharmonia de Gdansk (Polònia), sota la direcció d'Ernst van Tiel, el seu concert per a guitarra i orquestra simfònica "Concert de Rialp".

JOSÉ FERRERO nasqué a Albacete. Estudià cant en el Conservatori Superior de València amb Ana Luisa Chova.

La seva trajectòria professional l'ha portat a actuar en diferents escenaris d'Espanya: València (Palau de la Música), Madrid (Auditori Nacional, Teatre Monumental i Fundació Juan March), Barcelona (Palau de la Música), Tenerife (T. Guimerà), La Corunya (Auditori), T. Rosalía, (Festival Mozart), Valladolid (T. Calderón)...

Ha actuat com a solista al *Réquiem* de Verdi a Nüremberg (Alemanya); a la reestrena d'*El Apocalipsis* de Bretón i de *Los Ángeles* de Chapí amb l'Orquestra Simfònica de Madrid i Andrés Zarzo; en la 9a *Simfonia* de Beethoven amb l'Orquestra Ciutat de Barcelona, sota la direcció de Ros Marbá; a la "Semana de Música Religiosa" de Cuenca el 2000, interpretant l'oratori de Beethoven *Christus am Ölberge*. Ha ofert recitals de cambra amb Miguel Zanetti i Matilde Salvador, interpretant les seves obres.

Realitzà el seu debut operístic a Düsseldorf (Alemanya), en el paper de "Don José" de Carmen de Bizet el 1997. El 1998 interpretà el paper principal de *Els Comptes de Hoffman* d'Offenbach.

El 2000 interpretà el paper de "Pinkerton" de *Madama Butterfly* en el Festival Puccini de València, igualment amb aquest personatge debutà a Londres. El mateix any, al Palau de València, interpretà *Die Fledermaus* de Johann Strauss en el paper d'"Alfred".

Ha participat en el primer enregistrament de l'òpera *Merlín* d'Isaac Albéniz (guanyadora d'un Grammy) al costat de Plácido Domingo.

El 2001 va cantar *Madama Butterfly* al Teatre "La Fenice" de Venècia i va participar amb aquesta companyia en una gira pel Japó amb *La Traviata* de Verdi.

Ha interpretat el paper de "Faust" de l'òpera de Berlioz *La Damnation de Faust* a la "Quinzena Musical Donostiarra".

Ha cantat *La vida breve* de Falla al Teatre San Carles de Lisboa i al Festival d'Òpera de La Corunya, amb Josep Pons i Víctor Pablo, respectivament.

El novembre de 2002 debutà en el Teatre de la Zarzuela amb "La Bruja" de Chapí, fent de Leonardo.

Participà, durant el 2003, en el "Festival Mozart" de La Corunya amb "Tamino" de *La Flauta Màgica* amb Víctor Pablo Pérez i amb la cantata de Debussy *L'enfant prodige*, amb Phillippe Entremont al Palau de la Música de València.

El 2004 cantà *Don Giovanni* de Mozart a València, produït per l'Institut Valencià de la Música. Amb Alberto Zedda cantà *Gli Amori di Apollo e Dafne* de Cavalli al "Festival Mozart" de La Corunya el 2004 (editada en NAXOS) i aquesta mateixa producció a Valladolid al Teatre Calderón el desembre de 2004.

Ha cantat *Maria Egípcíaca* de Respighi al Palau de València el 2005, sota la direcció de Enrique García Asensio amb qui també ha interpretat *El Retablo de Maese Pedro* de Falla. El 2005 cantà al "Festival Mozart" de La Corunya *L'Orfeo de Sartorio* sota la direcció de Alberto Zedda i *Idomeneo* de Mozart. El 2006 cantà *La vida breve* de Falla a París amb la Orquestra de París dirigida per Frühbeck de Burgos i el mateix any interpretà *Il tutore burlato* de Martín i Soler en una producció del Teatre Reial de Madrid a l'Auditori Carles III de Leganés i participà al Festival de Granada amb l'òpera *Andromaca* de Martín i Soler.